

til at gjøre den Erfaring, at de alle have den Farve, at de ønske dette Spørgsmaal afgjort omtrent saaledes, som det her foreligger, og skulde der være noget Afvigende i deres Meninger i saa Henseende, er det snarere i den Retning, at vi have været temmelig rundhaandede med de Sætser, vi have foreslaaet, end at vi ikke skulde have været rundhaandede nok. Naar disse Strenge blive anslaaede, høre vi f. Ex. af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), at det ved Lønningerne ikke vil komme an paa nogle Hundrede Rigsdaler mere eller mindre, og vistnok er Hovedspørgsmaalet det, som det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjorring) nævne, nemlig Kirkens Eiendomsret eller ikke Kirkens Eiendomsret, særlig Fond eller ikke særlig Fond. Dette er jo af særdeles stor Betydning; men vil man, at Lønningerne skulle stige saa høit, takker jeg for mig, hvad enten der saa er en særlig Fond eller ikke. Vil man af de Midler, som ere henlagte til kirkelige Formaal, udrede saadanne Lønninger, at disse Midler fuldstændig gaa med, spinder for mig Betydningen af, om der er en særlig Fond eller ikke. Betydningen af „særlig Fond“ ligger for mig deri, om der kan vise sig noget Overskud af de i mine Tanter overmaade rige Midler, som ere henlagte til kirkelige Die-med. Jeg maa i det Hele tillade mig at udtale min store Forundring over den overordentlig store Fastholden fra en vis Side ved den saakaldte Eiendomsret for Kirken; thi, mine Herrer, med den bedste Villie har det ikke været mig muligt at se, hvorfor denne Side af Salen har hængt med en saadan Sver ved dette Spørgsmaal, samtidigt med at de ville gjøre os klart, hvad de høiere Formaal og aandelige Interesser fordre. Jeg er fuldstændig enig i, at der er saadanne større aandelige Interesser tilstede, som skulle fyldestgjøres; men disse større aandelige Interesser have de ikke større Interesse af, end at de klatre sig fast ved, jeg kunde fristes til at sige, saadanne smaalige Ting, som om der skal gives nogle Daler mere eller mindre om Klaret, og det, naar vi paa den anden Side kunne vise saa respektable Lønningsætser som dem, der her ere

bragte i Forslag. Jeg gad høre, om man ikke maa mene, at de ere passende og staa i et godt Forhold til Lønningerne for andre tilsvarende Embedsmænd i Staten. Det har derfor, mine Herrer, jeg gjentager det, undret mig, at man fra den anden Side klatrer sig saa fast til det, som man dog i daglig Tale kun kalder jordiske Ting. Det er naturligvis paa ingen Maade min Mening, at Spørgsmaalet om Lønningerne ikke ogsaa i denne Sag skulde komme i Betragtning. Det er fuldstændig berettiget, at det kommer frem med, og jeg siger, at jeg finder det fuldstændig i sin Orden, at Præsten lønnes som enhver anden Embedsmand; men at det skulde være Stridsspørgsmaalet, om disse Midler fremtidigt skulle have deres Plads i Finantsloven som Kirkens Gods eller som Statens Gods, det er det, som hos mig har vakt Forundring, og det har ikke været mig muligt hos dem, der optræde som Forsvarere af denne Anskuelse, at faae det klaret. Jeg har faaet en dunkel Antydning deraf ved at læse Kirkekommissionens Betænkning, og det fra en Side, fra hvilken jeg især havde ventet at det skulde blive klaret, men det er ikke blevet det. Maaffe ligger det i en mangelfuld Opfattelse hos mig, men det ligger ikke i Mangel paa god Villie hos mig; jeg har gjort mig den største Umage for at faae det klaret, men jeg har ikke været istand dertil. Saaledes som Sagen nu foreligger, er jeg særdeles vel fornøiet med den, selv om vi ikke faae Andet ud af den. Jeg nærer ikke nogen Tvivl om, at Folkethinget vil være sig selv ligt fra ifjor og vil vedtage, hvad der her foreligger. Man vil da fremkomme dermed for Folket som et Valgprogram; thi er der Noget, som man kan være berettiget at kalde et Valgprogram, Noget, som man kan sige skal være bindende for det Folkething, der træder til for at blive stidende og forhandle i 3 Aar, da er det en Sag som denne. Ja, jeg vil endog gaa saa vidt, at jeg vil sige, at selv om kun Udbyttet bestod i en saadan Reform, kunde man godt være bekendt at hyde det i den treaarige Valgperiode. Efter min Opfattelse er det altsaa et saa hæderligt, et saa respektabelt Valgprogram, en Sag af en saa overordentlig vigtig Betydning for det hele